

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 205 (3367) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Hajókra szálltak és megkezdték a menekülést a salernói harcokban visszavert angolszász csapatok

A visszavonulás a teljes felbomlás jeleit mutatja — Egész hadosztályokat vertek szét és morzszoltak fel már a németek az olaszországi arcvonalon

(P. A.) Mussolini kiszabadítása haditénynek is robbantó erejű esemény, mert fölér egynehány győzelemmel a tengelyhatalmak oldalán. Hadtechnikai fölény nyilatkozott meg abban, hogy a német ejtőernyősök egy egész ellenséges hadkörnyezetből tudták kihozni az olasz nép igazi vezérét, akit még a Badoglio-féle fegyverszüneti egyezmény titkos pontjai szerint is az ellenség olyan döntő fontosságú személyiségnek tartott. Az olasz hadsereg nemzeti alapon való újjászervezése is a kiszabadított Mussolini körül most már teljes bizonyossággá erősödött. Ennek az új hadseregnek az erkölcsi lendülete hivatva lesz arra, hogy ami belső bomlást a régebbi olasz hadsereg elszenvedett, annak a csorbáját teljesen kiköszörüljék, s minőségileg és hűségességben a volt hadseregnél többszörösen különb új haderő álljon elő. Hadtechnikailag tehát az európai déli fronton az Európavédők frontja lényegesen megerősödött.

Ami pedig a küzdő népek belső társadalmát illeti, ott a Mussolini kiszabadulásának és kiszabadításának fölémelő hatása olyan bizonyosság, amit még az ellenség se tudhat kétségbe vonni. Ezernapos ellenséges propaganda hatását tudja ez az egyetlen kiszabadító tény ellensúlyozni. A legegyszerűbb ember előtt is világossá válik, hogy elpusztíthatlan erőnek kell lennie, mely ilyen haditényt végre tud hajtani. Amellett fényes magaslata emelkedik még az ellenség szemében is az a bajtársi hűség, mely egy egész világhatalmi konstellációval szemben, s a Mussolini népének vezető körében támadt egész lerokkadással szemben is fölvetve a harcot és győzni tudott. A magyar nép legegyszerűbb rétegeiből is elemi erővel robbant ki az öröm a Mussolini kiszabadítása hírére, s bizonyosan tudjuk, hogy így van ez az olasz nép legegyszerűbb köreiben is, hol Mussoliniben a nép fiát szerették, a velük együtt és az örökké értük dolgozó ducét, akit méltatlan módon akartak eltüntetni a vezetés magaslataiból.

Egy sereg hamis kód is szétfúródott a közelmúlt olasz eseményekről, melyeket a Mussolini eltávolítása óta úgy halmoztak fel, hogy a tisztánlátást még az olasz nép és a hűséges érzésű olasz hadsereg számára is megnehezítették. Annál inkább megnehezedett a tisztánlátás az Európáért együttküzdő népek előtt. Most azonban már világosan ki lehet látni, hogy Mussolini soha le nem mondott, eltávolítása kalandos államszűzénél történt, s a szabadság nevében ellenséges segítséggel szervezett rendőrállam lépett a korábbi olasz kö-

mányrendszer helyébe. Meglepetésekkel, hamisításokkal jött létre egy olyan változás, mely történelmi fontosságú állami aktus igényével lépett föl saját népe és az egész világ előtt. Még a tengelyhatalmi szerződőtársak előtt is. Most már világosan látható, hogy nemzetközi jogilag is érvénytelen a tengelyhatalmi szerződésnek az olaszok nevében történt ilyen felbontása. Az olasz

állam népének a megbízottja, a Duce nem mondott le közjogi állásáról, őt államilag meg nem engedett módon tették némvá. hogy állama nevében ne nyilatkozhasse. Minden következtetés, mely a tengelyhatalmi tények nemzetközi jogi érvényét kétségbe akarta vonni, most már alaptalanná vált, mert Olaszországban államjogi változás a kormányzatban be nem állott. Amit annak

akartak beállítani, az csak egyoldalú tény volt, amiben a nemzet hivatalos képviselőjének nem volt része.

Hogy ennek a nemzetközi jogi konstellációkra is milyen fontos a kihatása, az szinte fölmérhetetlen. Hiszen először is az válik nyilvánvalóvá, hogy Mussolini kormányzata nem ellenkormány, hanem egyedül hivatott az Olaszország nevében való megnyilatkozásokra.

Német bombázók visszafordulásra kényszerítették a menekülőket

Berlinből jelentik: (NTI) Tegnap a kora reggeli óráktól kezdve Salerno több pontján és a Licosa foknál az angolszász csapatok felszálltak a hajókra és egyéb vízj járművekre és délnyugati irányban elhagyták az öblöt.

Tegnap és mára virradó éjszaka számos angolszász hadi, és kereskedelmi hajó, szállítóhajó és partraszállító jármű közeledett a Salernoi öbölhöz. Későbbi értesülés szerint ezeket azért vonták össze, hogy az állandóan visszavonuló csapatokat behajózzák. A csapatok visszavonulása tegnap este már a teljes felbomlás jeleit mutatta.

Policastro kikötőjébe brit csapatokkal megrakott partraszállító járművek érkeztek. Ezek a Salernoi öbölből menekülő ellenséges csapatok első csoportját hozták. A hajók először a Salernoi öböltől egyenesen délre fordultak, utközben azonban a német repülőek erős bombázást indítottak ellenük, úgy hogy kénytelenek voltak a parthoz visszatérni és most a sziklás partvidék fedezete alatt igyekeznek elhajózni.

Visszafelé sült el az angolszász fegyver

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Német Távirati Iroda katonai szakértője írja, hogy a Duce kiszabadítása sziklabörtönéből teljesen váratlan új fordulatot ad a helyzetnek. A kiszabadítás katonai következményei ez idő szerint kevésbé tekinthetők át, mint a minden bizonnyal következő politikai következmények. — A német véderő rövidesen ismét abban a helyzetben lesz, hogy erejét csaknem kizárólag az angol és amerikai csapatok elleni harci feladatokra fordíthassa. Nagy katonai erők szabadulnak fel, amelyek a német csapatok ütőképességét és harcierjét lényegesen fokozni fogják. Az angol és amerikai erőket most az a veszély is fenyegetik, hogy hátukban rombolócselekményeket követnek el. Ők akartak ilyen helyzetet teremteni a németek számára és most őket magukat fenyegeti ez a veszély. Hogy ez mit jelent egy olyan hadsereg számára, amely távolról, tengerentúlról kapja utánpótlásait, az nem szorú bővebb magyarázatokra. A tengeren át szállított angol és amerikai csapatok máris súlyos helyzetbe kerültek. A német hadvezetés villámgyors elhatározással és cselekedettel biztosította a maga számára Olaszország kulcspontjait. Ez az eredmény most meghozta gyümölcsét. Az angol-amerikai veszteségek minden várakozást felülmúlnak. Egész hadosztályokat szétverlünk és felmorzszoltunk. Csupán Salerno térségben egy teljes amerikai hadosztály jutott erre a sorsra. Az ellenséges kötelékek már hétfőn délután menekülésszerűen öngyújták vissza a partokra, hogy hajóikon keressenek menedéket. Erősítéseket sürgettek, de hasztalanul. Miközben a német légiőrség végtelenségig felőrli a partraszállítóhajókat, az angolok és amerikaiak nem kapják meg az olaszoktól a kért megerősítéseket. Ezt a jövőben sem fogják megkapni mert az olasz hajóknak az építése a fegyverzetet olyan, hogy ha britek és amerikaiak saját céljaira csak hosszadalmas átépítés után tudnák használni.

Nem igaz a hír, hogy a pápa kimagyarázó telefonbeszélgetést folytatott Roosevelttel

Az ellenséges hírverések között éppen a Badoglio-féle fegyverszünet hírével egyidejűleg, egyes nemzetközi sajtóirodák azt a közlést hozták, hogy a pápa 50 percig tartó telefonbeszélgetést folytatott Roosevelttel, s hogy ebben a

magá legutóbbi békeszövegének egyes olyan kitételeit magyarázta volna ki, amiket az amerikai elnök támadó elünnepelt maga ellen. Az ötvenperces telefonbeszélgetés hírére azért indították a közönségben elhomályosítsák a

pápanak a béke becsületessége iránti követelményét, s hogy így a pápa nagy egyéniségét is úgy állítsák be, mintha a Badoglio-féle fordulatot ő is összeegyeztethetőnek tartaná a békeszöveg helyes módjával. A pápa békeszövege sokkal fényesebb erkölcsi magaslaton áll, semhogy ilyen kicsinyes célzatu felhasználásokra lenne alkalmazható. Mésrészt a pápa egyénisége is föléltte annak, hogy őt úgy szerepeltessék mint aki egy Roosevelttel szemben rászorult a maga kristálytisztá eszméi igazolására és mentegetésére.

Az 50 perces telefonbeszélgetés híre tehát nyilvánvalóan hamisnak és az ellenséges propaganda kitalálásának mutatkozott. A Vatikán azonban ezt kifejezetten is megcáfolta. A Nemzeti Újság erre nézve a következő közlést hozta:

(Vatikán állam, szeptember 10.) A vatikáni rádió csütörtökön este hivatalosan megcáfolta, hogy a pápa és Roosevelt amerikai elnök között 50 perces telefonbeszélgetés folyt volna le. A vatikáni rádió egyben más külföldi híresztelésekkel szemben is állást foglalt. Így például ismét leszögezte, hogy Gaeczi csupán adminisztratív megbízásokat kapott a Szentsektől, amelyek a Vatikán folyó ügyeivel állanak kapcsolatban. Végül közölte, hogy a nemrég megtartott híborosi értekezlet kizárólag egyházi ügyekkel foglalkozott. (NST.)

Felsőolaszországban ismét a feketeingesek kormányoznak

Mussolinivel együtt több vezető fasiszta személyiséget is sikerült kiszabadítani

Zürich. (MTL.) A Tat tudósítója jelenti a svájci-olasz határról: Mussolini kiszabadításának híre óriási hatást keltett Felsőolaszországban. Egyes helyeken kiszabadításra beteges aggodalmat, máshol pedig örömet váltott ki. Felsőolaszországban azokban a városokban, melyeket a németek és fasiszták szállottak meg, az összes fasisztavezetőket ismét visszahelyezték előbbi állásaikba. Milánóban, Torinóban, Genovában, Novarrában, Cremonában és más helyeken csaknem egészen Bolognáig lefelé ismét a feketeingesek kormányoznak. A svájci-olasz határon az a hír terjedt el, hogy Mussolini Cremonában tartózkodik: ilir szerint Cremonában van Farinacci is, úgyhogy ez a város egyelőre székhelye a fasiszta rendszernek. A cremonai Regime Fascista című napilap ismét megjelent.

Zürich. (MTL.) Mint a Tat londoni tudósítója jelenti, az olaszországi helyzet megítélésében a londoni lapok továbbra is várakozó állásponton vannak, kivéve a Daily Worker, melynek diplomáciai tudósítója erősen vitatkozó aláfestéssel állapítja meg a szövetségesek komoly nehézségeit Olaszországban és a hadműveletek lassúságát rendkívülinek, sőt valóban rejtélyesnek mondja.

A Timesnek a 8-ik hadsereg kötelékében működő tudósítója csodálkozva és kedvetlenséggel állapítja meg, hogy az olaszországi lakosság milyen különösen fogadja a fegyverszünetet. Ezt nem annyira fegyverletelenség tekintik a hódítók előtt, hanem valami szövetségféle megerősítésnek.

Hogyan ment végbe a Duce kiszabadítása?

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda a következő részletekről értesül a Duce kiszabadításával kapcsolatban. A vállalkozást, mely oly nagy feltűnést keltő eredménnyel járt, az SS biztonsági szolgálat és az ejtőernyős különleges alakulat nagy nehézségek közepette hajtotta végre. Badoglio kormányja a Duce tartózkodási helyét minden körülmények között szorosan titokban tartani. Ezért, hogy a Duce fogságának helyét senki meg ne tudja, július 25-ike óta állandóan változtatták. Az utóbbi időben minden másod-harmad nap új szigetekre, kaszárnyákba és börtönökbe hurcolták. Őrzetere állandóan nagy katonai kötelékeket rendeltek, amelyeket szintén cserélgettek. Közvetlenül a Ducera egy carabinieri kötelék üzent, amely azt a parancsot kapta, hogy Mussolini azonnal löjje le kiszabadításra irányuló kísérlet esetén. Csak a legutóbbi napokban

sikerült a Duce elhurcolásának körülményeit olyan pontosan megállapítani, hogy ismeretessé váltak nemcsak régebbi tartózkodási helyei, hanem jelenlegi tartózkodási helye is. Végül pontosan megállapították, hogy a Ducet egy teljesen megközelíthetetlen helységbe vitték és szigorúan őriztették. Ez a megállapítás indította el a vállalkozást, melynek végrehajtását egy ostmarki születésű kiváló SS főrohamvezető irányította.

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda értesülése szerint, a Duce kiszabadítása után azonnal beszélt a Führerrel telefonon. Nehéz szavakkal kifejeznie azokat az érzéseket, melyek áthatották a Führert és a Ducet, a történelmi jelentőségű beszélgetésnél. A Duce azután családja felé ment, melyet az SS biztonsági szolgálat szintén kiszabadított a fogságból.

Teljesen sértetlenül szabadult fogságából Mussolini

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A Führer magas kitüntetésben részesítette a biztonsági szolgálat, az SS alakulat és az ejtőernyős csapatok ama tagjait, akik Mussolini kiszabadították.

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A Duce, Badoglio ama parancsa ellenére, hogy a kiszabadítására irányuló kísérletnél agyon kell lönie, a vasárnapi vállalkozásnál nem sebesült meg.

Berlin. (MTL.) A Wilhelm Strassen Mussolini kiszabadítását az utóbbi napok legnagyobb jelentőségű politikai eseményének mondják. Nem csinálnak titkot abból, hogy Mussolininak az aktív politikai életbe való visszatérése óriási politikai jelentőségű lehet.

Berlin. (MTL.) Illetékes német helyen közlik, hogy Mussolini kiszabadításakor sikerült meg más vezető személyiségeket is kiszabadítani.

Olasz és német járőrök együtt cirkálnak Milánó utcáin

Zürich. (MTL.) Mussolini kiszabadításának híre a Svájci Távirati Iroda chiassoi jelentése szerint még jobban felkavarta az olasz kedélyeket. Mussolininak a fogságból való kiszabadulása után és a rögtönítélő bíróság bevezetése után az olaszországi német erők magatartása jelentősen szigorúbb lett. Az összes vasutakat, a

posta, táviró és telefontalalkalmazott tisztviselőket és munkásokat felszólították, hogy engedelmessé legyenek a megszálló csapatok utasításainak. Milánóban az olasz helyőrség parancsnoka és a német csapatok parancsnoka között létrejött megállapodás továbbra is érvényben van. Ennek megfelelően a rendet olasz kato-

nák tartják fenn. Az utcákon olasz és német járőrök együtt láthatók. Rommel vezértábornagy Felsőolaszországban egészen Bolognáig ura a helyzetnek. Több városban a helyzet tisztázatlan.

Milánó. (MTL.) A Német TI jelenti: Közvetlenül a Badoglio-kormány államcsúnya előtt Milánóban és Torinóban kommunista hívatások

az olasz közigazgatás elűzése mellett nemcsak a kommunista pártot szervezték ujja, hanem katonai rezervcsapatokat is alakítottak. Amikor a fegyverszünet következtében a hatóságok tekintélye összeomlott, ezek a csapatok hatalmukba kerítették a fegyverraktárakat és megtámadták a helyőrségeket. A zendülés egyelőre nagy terjedelmet öltött, de német kötelékek és a hozzájuk csatlakozó olasz csapatok véresen leverték a zendülőket. A német katonai hatóság a rend helyreállítása során megszállta a kommunista szervezkedés területeit, melyből az is kiderült, hogy olyan ígéreteket kaptak, hogy az angol-amerikai csapatok fegyverrel látják el őket és a városok igazgatásában is nagy szerepet juttatnak nekik.

Finnország számára csak olyan béke lehetséges, mely szavatolja szabadságát és biztonságát

Helsinki. (MTL.) Finn hivatalos helyen fogadtak egy amerikai, egy svéd és egy dán lap tudósítót. Az előttük kifejtett fontos hivatalos állásfoglalást nemcsak a stockholmi, hanem a helsinki sajtó is feltűnő helyen közli. A nyilatkozat mindenekelőtt félre nem érthetően állást foglal Finnország északi jellege mellett.

A nyilatkozat további része szerint természetes, hogy Finnország figyelmét a keleti arcvonalra összpontosítja. Ha bekövetkezne ennek az arcvonalnak jelentős megrövidülése, ez közelebbről érintené Finnországot, mint bármi más. El lehet képzelni, hogy a szövetséges hatalmak finn békére számítanak. Finnország azonban egyáltalán nem gondol feltételnélküli megadásra. Finnország különálló harcot folytat és megőrizte teljes jogát, hogy bármikor szabadon cselekedhessen. Finnország nem vesz részt a nagyhatalmak háborújában, minthogy egyetlen ellensége a Szovjetunió. Azért a tényért, hogy Németor-

szág ugyanaz ellen a hatalom ellen harcol, nem lehet felelősségre vonni Finnországot, még akkor sem, ha arra gondolunk, hogy ezáltal Finnország Németországnak fegyvertársa lett. Hangsúlyozni kell Finnország sajátos és független helyzetét, valamint szabad eslekvési jogát. Más béke el sem képzelhető Finnország esetében, mint olyan, amely biztonságot teremt számára. Mindezt beszélnek békéről és Finnország is vágyik erre, de nem lehet szó más békéről, mint olyanról, amely szavatolja Finnország szabadságát és biztonságát.

A nyilatkozat végül hangsúlyozza, hogy Finnország egyedül a szovjetet tartja ellenségének és éppen ezért mélyen fájlálja a hadiállapotot, amely közte és Anglia között fennáll. Ami végül a finn-amerikai kapcsolatokat illeti, a finn kormány továbbra is őszintén törekszik a két állam közötti kapcsolatok fenntartására és elmélyítésére.

Az amerikai külügyminiszter az általa méltóknak tartott népek egyenlő jogáról

Lisszabon. (MTL.) Cordell Hull, amerikai külügyminiszter vasárnap este mondott rádióbeszédében, a brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint vázolta az Egyesült Államok külpolitikáját, ismertette a nemzetközi együttműködés feltételeit, majd megfelelő nemzetközi rendszer létesítésének szükségességét hangsúlyozta.

Az is kifejezte, hogy célkitűzéseik eléréséig még távol állanak. Erről így szólott:

— Még hatalmas feladatok megoldása előtt állunk. Főellenségeink Japán és Németország még óriási erőforrással és hatalommal rendelkeznek. Még mindig ellenőrzésük alatt tartják Európa és Ázsia hatalmas területeit. A szövetséges nemzeteknek a harcmezőn, és a háttérben is az eddiginél sokkal nagyobb erőfeszítéseket kell hozniuk.

— A Szovjetuniónak — folytatta Hull — eddig is nyújtottunk minden tőlünk telhető segítséget. Határozott politikai irányelvünk, hogy az Egyesült Államok és a Szovjetunió között szünet nélkül tovább fokozódjék az együttműködés a háborúban és utána is.

A továbbiakban Hull kijelentette, hogy az Egyesült Államok igen barátságos viszonyban vannak a tengelyhatalmak ellen politizáló európai emigráns kormányokkal. Ezen az úton az illető

európai országok iránti rokonszenvüket tükröztetik vissza. A jövő nemzetközi politikára vonatkozóan Hull hangsúlyozta, hogy mindazoknak a népeknek, melyek az emberiség követelményeinek tiszteltbentartásával méltóan bizonyultak a szabadság felelősségének elvállalására és gyakorlására, joguk van, hogy élvezzék a szabadságot.

Még a nagy és kis nemzetek közti egyenlő joguságot is hangsúlyozta, hogy azok belső ügyekben mentesek legyenek a külső beavatkozástól, ha t. i. azok a Hull felfogása szerinti mértékben tisztelben tartják mások jogát. Ezen alapon jelezte a nemzetközi viták békés úton való rendezésének a lehetőségét, aztán a gazdasági könnyítések és jó bánásmódot is hangsúlyozta, hogy ebben rendkívül fontos a még nem különböztetés rendszere.

— Ezek az elvek — mondotta Hull — alkalmasak arra, hogy a nemzeti és nemzetközi magatartás általános alapjait felhasználják. Ezeknek az elveknek más nemzetek által való alkalmazásában, valamint minden békeszerető nemzet jóakarató törekvésében kell, hogy ezeket az elveket megvalósítsuk és ennek az országnak és minden állam biztonságának, boldogulásának és haladásának ez legyen a reménye.

Salerno környékén összpontosulnak a délolaszországi harcok

Meghiusult az ellenségnek a német vonalak áttörésére irányuló szándéka — Nápoly körül nagy csata kezdődött

Megindult az esőzés a kubáni hídfőnél

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Míg Montgomery csapatai a calabriai félsziget kijáratánál és Taranto térségében állandó és számukra súlyos veszteséggel harcban állnak az erős és gyorsan mozgó német kötelékekkel, melyek előrenyomulásukat rendkívül megnehezítik, egyéb brit kötelékek a Badoglio alakulatok segítségével Brindisinél partraszállottak és el akarják vágni a német biztosító csapatoknak az arcvonal mögötti területtel való összeköttetéseit. Harcokra itt, eddig még nem került sor.

Salerno térségében vasárnap is heves harcok voltak. Evolinál, Salerno térségében három amerikai hadosztálynak a német állások ellen intézett heves támadásai összeomlottak. Az amerikaiaknak az a szándéka tehát, hogy áttörjék a német vonalakat és Potenza irányában előrenyomuljanak, meghiusult. Csupán ezen az arcvonalszakaszon kétezernél több fogoly került német kézre és a német csapatok hatvanál több páncélosi zsákmányoltak.

A bolsevisták által elfoglalt egyik helységet visszafoglaltak és az ellenség hídfő állását összeszorították. A bolsevisták a folyó északi szakaszán végrehajtott több átkelési kísérletét meghiusították. Kirovtól délnyugatra

a bolsevisták eredmény nélkül kísérelték meg a német állások áttörését. A harcok tartanak

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti. Marjupoltól nyugatra és északnyugatra a német csapatok körülférték egy bolsevista köteléket, melynek sikerült a német állásokba betörni. Barvenkovótól délnyugatra német páncélos csapatok ellentámadással igyekeztek körülzárni egy előrenyomuló bolsevista élcsapatot. Charkovtól nyugatra az ellenség 27 harcokost, ennek a térségnek további nyugati részén 80 páncélos veszített. A bolsevisták minden makacs áttörési kísérlete súlyos veszteségekkel összeomlott.

Nápolynál is erős német ellenállásba ütköztek a szövetségesek

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A délolaszországi harcok egyre inkább Salerno környékén összpontosulnak. A haretér északi részén sikerült az ellenséget a városig, illetve a tengerpartig visszavetni. Német repülőgépek találatokat értek el két könnyű cirkálón, egy torpedónaszádon és két nagy kereskedelmi hajón.

nalán az előnyomulás gyors ütemben és zavartalanul folyik.

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német repülőik által a szardíniai vizeken elsüllyesztett Róma nevű olasz csatahajó 35 ezer tonna tartalmu volt és 1940-ben eresztették vízre. A Róma az olasz flotta főparancsnokságának vezérhajója volt.

Bern. (Bud. Tud.) A Salernonál levő brit és amerikai csapatok hadiszállásáról jelentik, hogy hétfőn kora reggel Nápoly körül nagy csata kezdődött. A szövetségesek határozott német ellenállásba ütköztek. Salerno és Nápoly között olyan elkeseredett harc, amilyenre eddig csak a szovjet arcvonalon volt példa. Mindkét oldalról állandóan újabb páncélos erősítéseket vetnek a küzdelembe. A jelentés szerint a 8-ik hadsereg arcvon-

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Pireus kikötőjében a német haditengerészet már szeptember 13-án átvette az olasz hadi és kereskedelmi hajókat. Ugyanekkor egy olasz torpedónaszád személyzetét önként a német véderő rendelkezésére bocsátotta aragát. Most pedig Athénben is Pireusban az olasz tengeri erők többszer főnyi csapata csatlakozott a német tengerészekhez.

„Békét akarunk, de csak diadalmas békét!”

Vitéz Lukács Béla miniszter beszéde Zomborban

Zombor. (MTI.) Vitéz Lukács Béla miniszter délvidéki útjának harmadik napján Palánkára, Hódságra, Doroszlóra, majd Zomborba látogatott el, ahol a Magyar Olvasókörben délután igen sok MEP tag gyűlt össze.

A miniszter az üdvözlésekre hesezabb beszédben válaszolt s kitért arra, hogy vannak rémhírterjesztők, akik a suttogó hírverés bomlasztó eszközével zavarkeltésre törekednek.

— Azonban a mi sorainkat — mondotta — nem lehet így sem megbontani. Magyarok vagyunk és férfiak, nem ijedünk meg a magunk árnyékától. Minden veszéllyel szembe tudunk nézni, szembe is fogunk és győzedelmeskedünk. Ehhez csak két dologra van szükség: egységre és nemzeti hadseregre. Mi békét akarunk, mint minden becsületes ember, de nem akármilyen békét, hanem diadalmas békét, amellyel ezen

a földön a magyarságnak és a velünk élő nemzetiségeknek boldog és békés otthon teremtünk.

Ismertette ezután a magyar kormány szociális tevékenységét. Ezen a téren — ugymond — olyan eredményeket értünk el, melyeket a nyugat is megirigyelhet. A szociális kérdések fokozott megoldása mellett, nemzeti hadseregünket is kiépítettük. Nagyhatásu beszédét a miniszter így fejezte be:

— Bizalommal nézünk a jövő elé. Magyarságunk és nemzeti hadseregünk elég arra, hogy sorsunkat mindenképpen biztosítsa. Minden veszéllyel szemben megvédjük ezt az ezeréves országot. Bizalom, egyetértés és hűség épít fel egy újabb ezer évet.

A miniszter Zomborból Bezdánba utazott, ahol a pártterkezetlen vett részt és ezzel befejezte délvidéki útját.

Albánia hadászatiilag fontos helyeit megszállták a német csapatok

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Az északgörögországi olasz kötelékek lefegyverzése során az egyik olasz hadtest hozzájárult a megadáshoz és kötelezte magát arra, hogy továbbra is gondoskodik a rend fenntartásáról Korinthosznál az olasz kötelékek nagy része készen nyilatkozott Németország oldalán tovább harcolni. A Peloponnesz félszigeten is sűrűdés nélkül történt az olasz csapatok lefegyverzése. Több egység, főként a fasista milícia tagjai csatlakoztak a németekhez és egyben a fasista elenkormányhoz. Mouteneigróban a német csapatok folytatták az előnyomulást az albán partvidék felé. Sok feketeinges zászlóalj csatlakozott a német csapatokhoz. Az egyik albán kikötővárosban sikerült egy német

századnak hét olasz hajót biztonságba helyezni, melyeket el akartak szelvezteni. A kikötőt is sikerült német kézbe venni.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A német gépesített csapatok szeptember 10-én bevonultak Tiranába. Albánia fővárosába. A lakosság nagy tömegben sereglött össze a bevonulók útvonalaiban. A lakosság sorfala között bevonuló német csapatokat az albánok rokonszenvvel fogadták. Az olasz kötelékek átadták rúchez fegyvereiket. A német véderő Albánia hadászatiilag fontos helyeit megszállotta. A repülőtereken és a fontos városokon kívül a védelmi szempontból jelentős parti állások és a hágóutak is német kézben vannak.

Súlyos veszteséggel összeomlott a bolsevisták minden áttörési kísérlete

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A kubáni hídfőnél megkezdődött az esőzés és az utak máris rosszabb állapotba kerültek. Novorosszijsk felől a szovjet előretörés a német fő védelmi vonalak előtt fennakadt. Itt a vízbefultakkal együtt a bolsevisták ak vasárnap legalább ötezer ember veszítettek.

Vasárnap a bolsevistáknak a Dzejna melletti német arcvonalai jobbszárayan súlyos harcokban sikerült eredményeket elérniük. Nagy erővel átkeltek a Dzejnán és a folyó nyugati partján hídfőt alkottak. A német csapatok azonban amilyen gyorsan kiérték az előrenyomulást, a bolsevisták vállalkozásának kiterjesztését

Még csak pár napig

mutatja be a Göndör

TIP-TOP

revüműsor keretében a

4 Therons 4

a világ legjobb kerékpárkomikus csoportját és a

4 HOPY-KIOWA 4

a vadnyugat gyermekeit

és a teljesen új kísérő műsort

színház telefon 25 30

Nápolyért rendkívül elkeseredett csata dúl

Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit híroroda szerint az 5-ik hadsereg főhadiszállásáról a Salerno környékén folyó harcokról jelentik, hogy Salerno rendkívül heves harcok színhelye volt. A város többször cserélt gazdát.

Az 5-ik hadsereg támadja a szárazföld belejében néhány kilométerre levő magaslatokban erős állásokban elszántan küzdő ellenséget. A németek harcokocsikkal ellentámadásokat indítanak. A csata, mint mondják, merész támadások és ellentámadások sorozata. A küzdelem sokkal súlyosabb, mint a szicíliai és északafrikai partraszállások után volt.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung jelenti, Montgomery főhadiszállásáról, hogy a 8-ik hadsereg páncéloskötéleket megállítják Crotona Tarantóból kiindulva a 8-ik hadsereg gyors egységei nyugat felé nyomulnak. Nápolyért rendkívül elkeseredett csata dúl. Német páncélosok és a 16-ik páncélososztály egységei Salernótól 3 kilométerre északra és északnyugatra magaslatti állásokat foglaltak el, ahonnan látható a Nápolyba vezető utakat és vasutakat. Hasonló a helyzet Nápolytól nyugatra és északnyugatra, ahol a németek szintén igen kedvező állásokkal rendelkeznek. Jól kiépített ütegállásokból és géppuskafészekből pusztíthatják az ellenséget. A brit és amerikai csapatok itt a legnehezebb körülmények között harcolnak.

Kairóból jelentik: (MTI) A kairói rádió jelentette hétfőn este, hogy a brit csapatok elfoglalták Altamura utolsó pontját Tarantótól északnyugatra.

Egyre jobban érvényesül a német támadó elhárítás a keleti arcvonalon

Berlin. (MTI): A Német Távirati Iroda katonai tudósítója jelenti, hogy a keleti arcvonalon a német hadvezetőség mindjobban érvényesíti a támadó elhárítás taktikáját. Különösen Északukrajnában áll ez a tétel. Most válik érthetővé a németek eddig folytatott stratégiája, mely nemcsak arra irányul, hogy az ellenség erőit lassan felmorzsolja, hanem arra is, hogy saját erejét minél nagyobb mértékben kímélje. Ez különösen abban nyilvánul meg, hogy az ellenségre nagy területre terjedő mozdulatokat kényszerítettek rá és ezzel kifárasztották.

A légihelyzetben is nagyobb könnyebédés következett be. Ez a hazai arcvonal tekintetében lényegesen megerősített és újszerű német elhárítóeszközöknek és módszereknek köszönhető. Németország az 5-ik háborús év kezdetén légierőjével valamennyi harctéren határozott tevékenységet fejt ki. Ezenkívül Nyugat- és Délkelet-Európában is megfelelő mértékben jelen van. Ez a körülmény bizonyosságot annak, milyen kevéssé számíthat az ellenség arra, hogy erről az oldalról akárcsak részletekben is döntést érszakolhaessen ki. A német légierő teljesítőképessége szakértők szerint továbbra is növekvőben van. Bizonyossággal lehet arra számítani, hogy rövidesen elérni a termelés és a kiképzés a tervezetben előre megállapított legmagasabb fokot.

Hírösszen a Magyar Lapokban

Akik most elmulasztják kötelességük teljesítését, nem készülnek fel a magyar jövő feladataira

Szinyei-Merse miniszter szövege a rádióiskola megnyitása alkalmából a tanuló ifjúsághoz

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter a rádióiskola megnyitása alkalmával a következő szöveget intézte rádió útján a diákokhoz:

— A mai rendkívüli időkben a tanulóifjúság nagy része csak novemberben kezd meg az iskolai munkát. Ez azonban nem lenne ok és nem lehet alkalom arra, hogy ne dolgozzatok, sőt ellenkezően, mindenkinek fokozott munkakedvvel és teljes erővel kell dolgoznia és ezzel résztvennie a nemzeti erőmegfeszítésben. Ezalatt a múltól hónap alatt tehát nektek is fokozott erőfeszítéssel kell dolgoznotok. Munkátokat igyekezzünk megkönnyíteni, ezért naponta hallgathatjátok a rádió útján tanároktól és tanítóktól előadásait. Legyetek buzgó hallgatói ezeknek az előadásoknak és fogjátok fel eredménnyel azt, amit nincs alkalmátok az iskolá-

ban megtanulni ezalatt az idő alatt. Ha majd megkezdődik az iskolai tanítás, mutassátok fel az eredményt, amit ez alatt az idő alatt elértetek. Mutassátok majd meg, hogy méltók vagytok a bizalomra és ti is követitek a magyar hősök példás kötelességteljesítését. Akik most elmulasztják kötelességük teljesítését, azok később az iskolában nem tudnak megbirkózni a rájuk váruló feladatokkal. Egyben súlyos mulasztást követnek el azzal is, hogy nem készülnek fel a magyar jövő feladataira.

— Rátok várnak a magyar jövő erkölcsi, szellemi, gazdasági, társadalmi és honvédelmi kötelességei. Ne felejtsetek el, hogy szabadságunkért és függetlenségünkért dolgozunk. Bizom benne, és tudom, hogy öntudatos lelkesedéssel a magyar hagyományokhoz híven készültek arra a munkára, amely rátok vár. Isten áldása kíséreljen benneteket!

53 szülésznői állás vár betöltésre a megyében

Mennyi kender használható fel bejelentés nélkül? — A berettyóújfalusi kórház ügye a kisgyűlés előtt

Nagyvárad, augusztus 14. Kedden tartották a vármegyeháza kis tanács-termében Bihar vármegye törvényhatóságának rendes havi kisgyűlését. A gyűlést dr. Cziffra Kálmán megyei főispán nyitotta meg.

Napirend előtt Des Escherolles Krusper Gilbert szólalt fel, aki kifejtette azt a szomorú tény, hogy a halvaszületettek száma még ma is igen nagy.

Beszélt aztán a csecsemők egészségvédelméről. Kijelentette, hogy a hiányzó gyermek kelengyékét egyáltalában nem pótolhatja a 30 filléres áron eladásra bocsájtott papiros-kelengye, mely csak egy ízben használható. Kérte a törvényhatóságot, haason oda, hogy a falusi gazdák több kender termeljenek s abból fedezzék a csecsemők kelengye-szükségletét.

A berettyóújfalusi közkórház élelmiszer ellátása ügyében kérte az illetékeset, hogy vizsgálják meg alaposan a kórház helyzetét, mert az ellátás terén hiányok mutatkoznak.

Dr. Nadányi János alispán válaszában

kifejtette, hogy szülésznőkben valóban hiány mutatkozik, de csak a viaszterületen. Az itt megüresedésben levő 53 hely betöltése folyamatban van. Ami a gazdák fokozott kendertermelésre való felhívását illeti, ilyen irányú propaganda már megindult a kiszárdak körében.

A berettyóújfalusi kórház hiányos élelmiszer viszonyairól a kórházi gyűlésen semmit sem szóltak az ujfalusi kiküldöttek, mindazonáltal be fogják vizsgálni az ügyet. Az, hogy egyféle menüje van a kórháznak, az nem hiány, csak a jelenlegi háborús gazdasági élet természetes következménye. Különösen a falusi kórházak ellátása nagy nehézségekbe ütközik.

A felszólaláshoz dr. Cziffra Kálmán főispán kiegészítésképpen annyit tett hozzá, hogy elintézését nyert az a kérdés, hogy ahol csak kis mértékben termelnek kendert, nem kell bejelenteni, hanem házilag felhasználható.

Ezután letárgyalták a 166 pontból álló tárgyeorozatot, melyben községi s járási ügyek szerepeltek.

Kétszáz pengő pénzbüntetésre ítélte a törvényszék Rév község román lelkészét

Nagyvárad, szeptember 14. Kedden délelőtt tárgyalta a törvényszék büntetőtanácsa Ládán János révi görög katolikus lelkész rágalalmazási bűnéért. A vád szerint Ládán János f. év március havában felszólítást kapott arra, hogy a kertjében lévő gyümölcsfákat hernyóztassa le. A felszólítást a lelkész úgy értelmezte, hogy a csendőrök kellemetlenkedni akarnak és közben egy tanu jelentésében sértő kijelentést tett a csendőrökre.

Emiatt indult meg a bűnügyi eljárás.

A lelkész azzal védekezett, hogy nem volt sértő szándéka és a kijelentést román nyelven tréfából tette, azonban mikor megtudta, hogy eljárás indult ellene, ajánlott levélben bocsánatot kért a csendőrszarnyparancsnokságtól.

A bíróság mérlegelve a körülményeket, figyelembe vette az enyhítő szakaszokat és Ládán Jánost 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. Vádlott és a királyi ügyész az ítéletben megnyugodott s így az ítélet jogerős.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Két leány az utcán.
BELVÁROSI: Garzonlakás kiadó.
CASINO: Anyámasszony katonája.
KORONA: Makrancos hölgy.

Kiállítást rendeznek Nagyváradon a szolnoki művésztelep tagjai

Nagyvárad, szept. 14. Dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester legutóbbi budapesti tartózkodásukról hazatérőben látogatást tettek a szolnoki művésztelepen és megtekintették a képkiallítást, amelyen számos kiváló festő szerepel műveivel. A festők kifejezték azt az óhajukat, hogy Nagyváradon is rendezzenek kiállítást. A város vezetői meghívták a művésztelep tagjait s a szolnokiak a közeljövőben a nagyváradon rendezendő kiállításuk meg is rendezik kiállításukat Nagyváradon.

December közepén nagyarányú rádió-napot rendeznek Nagyváradon

Nagyvárad, szept. 14. A rádió igazgatósága értesítette a polgármestert, hogy december hónapban rádiónapot óhajtat rendezni Nagyváradon s egyben felkérte a város vezetőségét, hogy készítse el a rádió-nap műsortervezetét. A polgármester erre vonatkozólag már megbeszéléseket folytatott Hlatky Endre főispánnal és Szalay Elemér, a városi zenekola igazgatójával s érintkezést fog keresni a Szigligeti Társaság vezetőivel is. A műsortervezetet még szeptember hó végén fel kell terjeszteni a rádió igazgatóságának s a végleges műsor megállapítására a jövő hónapban Nagyváradra jön a rádió egyik igazgatója. A nagyváradon rádió-nap december közepétáján lesz.

30—50 százalékos emelkedést mutat a városi közüzemek új költségvetése

Nagyvárad, szept. 14. Ma délelőtt üzemigazgatósági ülés volt a városházán, amelyen a városi közüzemek jövő évi költségvetésének tervezetét tárgyalták le. Az új költségvetés már a júliusi közgyűlés által engedélyezett felemelt díjakkal számol s ennek megfelelően vannak benne a kiadási tételek is beállítva. A jövő évi költségvetés az idehez képest 30—50 százalékos emelkedést mutat.

Szolgáltatásos gyógyszerárak: V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerár. Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.
CSILLAG gyógyszerár, Mussolinai-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MÁTYÁS KIRÁLY gyógyszerár, Szt. János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.
SZENT ANTAL gyógyszerár, Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

Boldog Margit üzen...

„Ennyire szívszorogva és így vágyódva és epekedve, mint most, már régen nem imádkoztak a világban. Mint mikor Amerika vadonjai égnek, és vágat, repül, fut és ezalad minden, aminek lába és szárnya van, és keres vizet, és ott a víz partján puma-macska és ember, vadállat és gazella meghunyászkodva érzi, egy rémséges hatalomnak uralmát és kivetkőzik saját énjéből és elfelejti a vért, mely benne pezseg, a szenvedélyt, mely égeti és csak a nagy menekülést várja, csak a segítséget keresi: így vagyunk most mi mind. A parlamentben elnémultak a pártok, a társadalmi életben elsímultak az ellentétek, és rólunk is leoldódott, ami személyes, egyéni; elveszett, ami hű, önző; leszűradt, ami kislélkü, féltékeny; mindnyájunkban csak egy tehetőse dolgozik: lelünknek Istent kereső vágya, mely mint denevérszárny a sötétben, úgy viszi a hajók éjjelében feleje, hogy nála megtaláljuk nyugalmunkat, egyensúlyunkat, vigasztalásunkat... Frohászka Ottokár elmélkedik így a Népszövetségi napár 1916-iki kiadásában s ha olvasunk e szavakat, úgy érezzük, hogy a lánglékü apostol nem csak az első világháború szenvedőinek érzéseit rajzolta meg bennünk, hanem a mi rettegéseinket is.

E pillanatban még nem tudjuk, hogy a béke után sóvárgó embermilliók mikor érik el vágyuk teljesülését. Most éppen csúcsponthoz közeledik az olasz nép szenvedése; Róma a pápai tekintély védelmében bizik, Európa többi városa pedig ideges izgalmak között ad halált Istennek minden nyugodt éjszakáért, melyet nem a légótalmi övohelyen kellett átírasszantia. Mi, magyarok is riadtan kapjuk fel fejünket és szívszorogva mérjük le a térképen a kilométereket, melyek a háború furriáinak hozzáink legközelebbre eső halálmezőitől tőlünk elválasztják.

Mit tegyen az ember?

Katonai erő, fegyver nem elég; nemzetközi megállapodások mint cérnaszálak szakadtak szét, azok falvainak, városainak, gyermekeink, betegeink, népünk életét nem garantálják, sem meg nem védik. — Itt csakugyan az marad, amit Frohászka mond, „lelünknek Istent kereső vágya” s ebben a vágyban az a rendíthetetlen bizalom és hit, hogy Krisztus Keresztje a jövőben is győzelmi zászlóként fog lengeni a keresztény Európa földjén.

Krisztus Keresztje, mint győzelmi zászló!

Ami volt az első nagypéntek velőtfagyasztó haláltusájában, aminek bizonyította magát a kereszténység két évszázadának minden harcában.

Ez a kereszt most büntetés a mi vállainkon, de nem sok idő múlva engesztelés lesz. Mikor a bűnös emberiség leróttja a keresztvieslés keservei által gyálázatos életének megsemmisítő zsoldját, s amikor majd ráeszmél arra, hogy a legnagyobb rossz a világon, s hogy megperzeleli magát a pokol tüzeiben az, aki a bűn halálhírének terjesztésével akarta a földön élő embert boldoggá tenni: akkor majd ez a ráeszmélés husvéti harangzúgásá erősödik és a Golgotára felérkezett szenvedésment elhatározza, hogy a pokol szolgálatába állított értelmet, akaratot, tudást, tehetőseget aláztos bűnvallomásra kényeszerít és a bűn jóvátételére bírja. Ekkor pedig a ceatazaiból miserere-zóltár

és az elesettek végvonaglása a könnyes szemü alázat bűnhánó életigenlését fogja meghirdetni.

A magyar történelem mar ismer ilyen átalakulást. Ez akkor volt, mikor Batukán hordái suhogtatták a posványba sülyedt magyar élet fölött a megtorlás órájának elérkezését. A XIII. századi magyarság létszámának 40 százalékaival bűnhődte meg azt a rettenetes eltevelyedést, amelyről az egykoru magyar költő a következő szavakkal panaszkodik: „Nem csoda, hogy legyőzték megölték őket, mert a nemzet nagyja, kiceinyje megrontva a jó erkölcsöket, a bűn útján járt. Kemény emberek voltak, a jog ceorbitói, hamis tanuk, esküszegők, házaségtörők, tolvajok, epikureusok, kiknek istene a pohár. A vendégek elnyomói, özvegyek megrontói, a szegények zsarolói, árvák kifosztói, kik távol ürték maguktól az igazságot.” (Lásd: Marozsai H. Magyarország története az arpadok korában. Bp. 1896. 474. o.) Hasonlóképpen lesújt egy másik feljegyzés is, mely az akkori ifjúság magaviseletét teszi mérlegre. „A hosszú béke megrontotta az ifjúságot, a kemény fegyverforgatástól elezoktatta őket és csak a kicsapongásban, bujaságban telt kedvük és a tunyaság szinte gyáváva tette őket.” Ezeket a szavakat az akkori spalatói esperes jegyezte meg és ijesztő képet rajzol azokról az erkölcsi viszonyokról, melyek a tatárjárás idején a magyar ifjúságot jellemezték. A szörnyű vész el is jött. Bár azt is meg kell jegyeznünk, hogy a királyon kívül senki sem vette komolyan ezt a veszedelemet. IV. Béla felvonultatta seregeit a Sajó folyó völgyében, katonája volt elég, de hiányzott a szakértő fővezér, aki a ceatát a sereggel megnyerhette volna. A muhi pusztá elsöpörte a magyar katonai erőket s vele együtt a magyar nép jólétét is. Az egész sereg

elveszett s csak töredékeknek sikerült megmenekülniök. Maga a király is alig tudta megmenteni az életét. Súlyos helyzeteken átvergődve sikerült neki Szent István király ereklyéit s családját a dalmáciai Clissa várában biztonságba helyezni.

Boldog Margit önkéntes vezeklése lelemei a nemzetet

A tatárjárás lerongyolt magyarságnak felemelkedése feltűnő gyors ütemben történt meg. Maga IV. Béla király eltakaríthatta a romokat, felépíthette a várakat, templomokat, szerzetes házakát és iskolákat. Isten kegyelmének nap-sugara szokatlan fényvel öntözte hazánk földjét s néhány évtized alatt még a nyomait sem lehetett látni annak a rémséges csapásnak, mely 1241-ben a magyar föld minden értékét tővig letarolta.

Sokan felvetették már azt a kérdést, hogy mi volt az oka ennek a kézzel fogható és nagy isteni segítségnak? Erre a kérdésre csupán az lehet a válasza, amit az egykoru szemlélők is gondoltak: a király leányának, Margitnak, a Nyulak-szigeten önkéntes vezeklésben élő domonkosrendi apácának érdemei.

Margit, aki 1242-ben született Clissa várában, mint a tatárok elől menekülő szülei fogadalmának teljesülése került a tatárok elvonulása után Veszprémbe, a dominikánus apácák nevelésére, majd innét 4 év múlva, 12 éves korában a Nyulak-szigeten elkészült új kolostorba. Itt élt 1271 január 18-án, vasárnap reggel bekövetkezett haláláig.

A gyönyörű, görögös szépségű királyleány, éppen úgy, mint rokona, Szent Erzsébet, rövid ideig volt a földi élet vándora. Korán távozott az élők sorából, ami nem csoda, mert Margit nem is akart hosszú életű lenni. Ő csak azt akarta, hogy jóvátegyje a nemzet és ifjúság tengernyi vétkeit, amiért Isten a tatárjárás poklával az egész magyar birodalmat megbüntette. Margit felajánlotta lemondását, aszkézisét, szeretet-

szolgálatát a szülei vétkeiért, az ifjúság büntetőiért az egyházi férfiak hibáiért, a megszenteltelenített kegyhelyek, a feldult oltárok és kifosztott templomok engesztelésére. Keveset pihent, keveset evett, soha nem szórakozott, de élt tisztán, büntelenül, a szerzetesi életben is mindenkor a legterhebb munkákat vállalta. Érezte, hogy tartozik ezzel hazájának, kötelessége a saját életét áldozatul hozni népéért, arról teljesen lemondani, mert csak így fog megmaradni a magyar faj a megkezdett történelmi úton. A nép maga ügyszólván semmit sem tudott Margit életéről, csak azt tudta, hogy Béla király leánya szent, csodákat művel s ezért bajiában hozzá fohászzkodott és meghallgatást nyert. Ez a tény Margitot halála napjától fogva a szentek sorába helyezte. A hivatalos szenttéavatást már V. István magyar király kérelmezte X. Gergely pápánál, később I. Mátyás és III. Ferdinánd királyaink is, de ez az ünnepélyes aktus eddig még nem történhetett meg. A nép azonban szentnek tartja és imádkozik hozzá. Évszázadokon keresztül imádkozott a szent életű magyar királyleányhoz, ehhez a magát hőei modon feláldozó védelmezőhöz, hogy bajiában segítséget nyerjen és a veszedelemektől megszabaduljon. S ebben a hitében soha nem csalódott. Margit imái megsegítették őt.

A szabadság és a jövő dicsőség útja

Most, amikor a világegés üszkös romjai borulnak reánk, amikor érezzük, hogy Isten sújtó haragja már nem hajlandó tovább tűrni az emberiség gyálázkodásait, mélységes vigasztalásként érinti szívünket az a hír, hogy boldog Margitunkat XII. Pius pápa rövidesen a szentek sorába iktatja. Igen, vigasztalás ez nekünk, mert akaratlanul is eszünkbe jut, hogy miként menekült meg hazánk Margit érdemei által a tatárhordák szörnyű csapásától s bizunk abban, hogy ezek az érdemek napjainkban is védelmet nyújtanak a gonoszság ördögi pusztításai ellen. Boldog Margit, mi bízunk benned. Hiszük, hogy ártatlan életed számunkra a kegyelem forrása és Isten megbocsájtó szeretetének indító oka. De hogy az Ur valóban megkönyörüljön rajtunk, ime, mi is rálépünk a bűnbánat útjára, megtanuljuk tőled az önfegyelmézést, tisztá élet és önzetlenség evangéliumát; felajánljuk lelünknek, testünknek az Istennek, hogy ezentúl sem a halál, sem egyéb ok többé el ne szakítson bennünket Isten szeretetétől. Ez a Te üzeneted, megértjük és valóra váltjuk. Mert tudjuk, hogy ez a szabadság és a jövő dicsőség útja!

P. Röss Bertalan O. M. Cap.

A Nemzeti Munkaközpont lehetővé teszi a rádióiskola hallgatását

Szeptember 14-én megkezdődött a Rádió-iskola. Felkérem az egyesületi tagokat, hogy akik odahaza a rádió-oktatást nem tudják hallgattatni a gyermekeikkel, a N. M. K. székházban (Munkásotthon) rendelkezésükre áll az Otthon rádiója. A mai napon az elnökség elhatározta, hogy mindennap 8.30 órától a gyermekekkel csoportban hallgattatja a rádióiskolát.

Telhat, hogy gyermekeink a tanulásban hátrányt ne szenvedjenek, kérem a tagokat, akiknek nincsen rádiójuk, gyermekeiket küldjék székházunkba, hogy kezdődjön meg az oktatás részükre.

Szabó János,
Nemzeti Munkaközpont elnöke.

Szeptember 17-én, pénteken este 8 órakor
a Szigligeti Színházban

a budapesti

Filharmoniai Társaság

52 tagú zenekarának

EGYETLEN HANGVERSENYE

dr. Dohnányi Ernő

főigazgató vezényletével

Elővételi pénztár a színháznál. Tel. 25-30

Üzen az otthon!

Váradi leányok levelét várják a honvédek

Nagyvárad, szept. 14. Az utóbbi napok postájával több kérés érkezett hozzánk. Üzenjük az érdekelte bajtársainknak, hogy ügyükben eljárunk és az eredményt rovatunkban ismerteljük.

Mai üzenetünket Marjalaky-Sztupka Tibor zls. (Z. 683) barátunk üzenetével kezdjük. Tibor barátunk a következőket írja:

Eberlein Sanyikának (Balassa-tér 25. sz.) A kedves kis lapot köszönöm. Elolvastam és tovább adtam honvédeknek. — Kedves ismeretlenek! Köszönöm szépen a cigarettát és az olvasnivalókat. Kérem írja fel legközelebb a feladó nevét, hadd tudjam meg, kinek köszönhetem a kedvességét.

A Zászlós úr részére is van üzenet Papp Gyuri üzeni: Kedves Tiborkám, érdeklődésben eljár a Kamara és kérvényed rövid időn belül teljesítést nyer. Küldjél a Kamarának is egy-két tudósítást, mert onnét szétosztják. Szeretettel ölel Gyurkát. Ugyancsak a Zászlós úrnak üzeni Iván László, hogy leszerelt és belépett a M. L. szerkesztőségébe. Egyébként levelet ír és sokszor üdvözl.

Barbély József honvéd (K. 743) bajtársi üdvözlét küldi a szerkesztőségnek és a Magyar Lapok olvasóinak, majd így ír:

Kedves Édesanyámnak, bátyáimnak Palinak és Pistának, Margit sógor-nőnek és az összes ismerősömmel üzenem, hogy jól vagyok és imádkozom értük, akik itt harcolnak szép hazánkért és szép Nagymagyarorszáért.

Vicsai Sándor örv. (K. 766) köszöni Boga Annuskának a lapunk utján közölt bátorító, vizsgáztató és buzdító szavakat és kéri, hogy legyen velük továbbra is gondolatban. A továbbiakban ezeket írja:

Édesanyámnak üzenem, hogy jól vagyok, ne aggódjon értem, sokszor csókolom. Barátainknak, ismerősöknek szeretetteljes üdvözlöttem küldöm, irjanak minél többet.

Gellért Sándor honvéd (Z. 847) a következő üzenetet küldi a váradi lányoknak:

„Kedves Magyar Lányok, ki lenné hajlandó velem, a keleti fronton küzdő katonáival levelezni. Délerdélyi születésű vagyok, akinek nem áll módjában délerdélyi nőismerőseivel levelezni. Ezért vagyok bátor kéri, hogy legyenek szívesek kedves levelekkel a megpróbáltatások nehézségeit enyhíteni. Tájékoztulni közlöm, hogy középiskolám 24 éves, barna hajú vagyok. Kérészem teljesítését előre is megköszönöm.”

Lamanez László honvéd (K. 641) üzeni feleségének:

Édes Esztikém! Házaságunk második évfordulója alkalmával sok szeretettel csókolom a távolból szerető férjed, Laci. Üdvözlöm és csókolom az egész családot.

Nyisztor János honvéd (F. 855) üzeni szüleinek, nővéreinek és nagynénjének, hogy egészséges, nincs semmi baja, a csomagot megkapta, pénzt most adott fel, ha megkapják, azonnal irjanak. Leveleket sürűben kér a boldog viszontlátásig és mindnyájukat csókolja.

Pálfi Antal és Gulyás Sándor honvédek (F. 438) üzenik váradi rokonainknak és ismerőseinknek, hogy jól vannak, sokat gondolnak rájuk és

sok-sok lapot várnak. Mindig szeretettel gondolva a váradiakra, szívvelyes üdvözlöttem küldik.

Noreczky Károly örv. (F. 855) a következőket írja: „Már igen távol vagyunk édes hazánktól és büszkén teljesítjük azt a feladatot, amit feljebbvalóink reánk bízta.” Egyébként a következőket üzeni:

„Üzenem szüleinek és testvéreimnek Hegyköztőltelekre, egészséges vagyok, nincs semmi bajom, a csomagot rendszeresen kapom, lapot azonban sürűben kérek. Mindnyájukat csókolja a viszontlátásig szerető fiuk.”

Vass Gyula honvéd (F. 855) üzeni szüleinek, testvéreinek és rokonainak Kismarjába:

„Egészséges vagyok, nincs semmi bajom. A boldog viszontlátás reményében mindnyájukat csókolja szerető fiuk.”

Narsa László honvéd (F. 855) üzeni szüleinek, testvéreinek, menyasszonyának, Irénkének:

SZÍNHÁZ

Két bemutatóval teljes üzem a fővárosi színházfronton

A nyári évadban mozgalmasabb volt a budapesti színházi élet, mint más esztendőben, mert több színház, rövid szünet után, ugyyszólva végigjártotta a nyarat is. A Fővárosi Operettszínház az „Egy boldog pesti nyár” című operettet adta sorozatosan az Andrásy Színházban Vaszary János nagyíkeri színműve, az „Egy nap a világ” futott az Erzsébetvárosi Színházban Erdélyi Mihály „Két kapitány” című operettje aratott zajos sikereket, az Új Magyar Színházban pedig Csadó Pál Zsuzsó című vígjátéka vonzott estéről estére közönséget. Emellett a Margit-sziget szabadtéri színpadán a „Vig özveggy” előadásának tapsoltak igen nagy tömegek.

Most egymás után nyitják meg kapukat a többi színházak is. A Nemzeti Színház a Bánk Bannal kezdte meg előadásait s szombaton este bemutatta Possonyi László, Szilágyi Irma című drámáját, amelyet a tehetséges fiatal író ugyanilyen című regényéből doigozott

„A lapokat pontosan kapom, egészségesem a régi, kérjük az Istenről a mielőbbi viszontlátást. Addig is csókolom mindnyájukat.”

Bodó Lajos tizedesnek (F. 458) üzeni az édesanyja:

„Jól van, egészséges és sokat gondolt szeretett fiára. Kis húga és Ócsi is jól vannak, igérik, hogy szófogdók lesznek és imádkoznak bátyjukért.”

Menyasszonya így üzen Bodó Lajosnak:

„En is szeretettel gondolok rád, imádkozom érted és minden magyar honvédért, akik távol vannak a hazától. Mindnyájam imádkozunk értük, hogy segítse meg az Isten a magyar honvédet, jöjjenek győztesen haza azokhoz, akik szívrepesve várják őket idehaza, a drága magyar földön.”

Ezzel az üzenettel zárjuk mai tábori postánkat. Legközelebb folytatjuk.

át színpadra. A darab a szerencsétlen sorsu megyesi tanítónőnek által emléket, akit a románok kénkedés miatt letartóztattak és Bacauban kivégeztek. A fővárosi sajtó elismeréssel adózik az író törekvéseinek, de egyhanguan azt állapítja meg, hogy Possonyi Lászlónak a történeti valóságot nem sikerült kellőleg a színpadi valóság síkjára emelnie.

A Víg színház a „Fekete Péter” című operett előadásorozatának folytatásával kezdte meg az évadot, míg a Víg színház kamaraszínháza, a Pesti Színház című szatirikus színjátékának felújításával nyitot kaput. A fővárosi lapok az előadás legnagyobb színészi teljesítményeként Ladomerszky Margit játékát jelölik meg, de elismeréssel írnak Fényes Aliszról is. Jelentős szerepet kapott ebben a darabban a Szigligeti Színház volt kiváló művésze Sármasi Miklós is, akiről az egyik budapesti lap azt írja, hogy játékával csortosi magaslatoakat ért el.

Teljes három osztállyal kezdi működését a Kolozsvári Nemzeti Színház színészkepző iskolája

A Kolozsvári Nemzeti Színház Színészkepző Iskolája, amely az 1941—1942. iskolai évben egy osztállyal indult meg, most már teljesen kiépült és a 3 éves tanfolyamra megszervezett intézet az 1943—1944. iskolai évet teljes 3 osztállyal kezdi meg, hogy év végén első ízben bocsássa szárnyukra a végzett növendékeket. A két évi munkásság folytán kiépült iskola, mint önálló drámai tagozat, a M. Kir. Kolozsvári Zenekonzervatórium keretében, annak helyiségeiben és a követelményeknek megfelelő színpadán talált végleges otthonát.

Az igazgatóság hivatalos közlése szerint a kötelező felvételi vizsgákat az újonnan beiratkozók részére szeptember hó 24—25-én tartják meg. A felvételi vizsgára jelentkezhetik minden keresetény magyar, jó erkölcsű,

legalább 4 középiskolai előképzettségnek megfelelő, 15—23 éves nő és 17—25 éves férfi. Az előírt előképzettségéről, valamint a meghatározott korhatártól az igazgatóság csak különös rátermettség esetén tekintethet el.

A felvételi vizsga tárgya: szabadon választott 3—4 magyar klasszikus vers (Kisfaludy, Vörösmarty, Tompa, Petőfi, Arany stb.) hibátlan elmondása, továbbá prózai művekből 1 oldal, esetleg egy mese pontos betanulása és elmondása.

Felvételre és beiratkozásra jelenkezni lehet a M. Kir. Kolozsvári Zenekonzervatórium titkári hivatalában (Mussolini-út 5.) d. e. 10—12-ig d. n. 5—7-ig. Jelentkezési határidő: szeptember 23. ezen a napon mindenkinél személyesen jelentkezni

kell. Származási bizonyítványait és iskolai bizonyítványát mindenki hozza magával a jelentkezés alkalmával. Vidékiek kérvényeiket ugyan csak fenti határidőig levélben is elküldhetik.

A felvételi vizsga díja 10 pengő, beiratási díj 10 pengő, tandíj havi 20 pengő. Tandíjmérséklést csak kivételes méltánylást érdemlő esetekben adhat az igazgatóság.

Az iskola 3 éves tanfolyamának elvégzése után, a végzett növendékek minden más vizsga, vagy formai képesítés nélkül bármely magyar színházhoz elszereződhetnek.

A tanítás kezdete mind a három évfolyamon: szeptember 27.

Ragyogó műsorszámokkal bővült a Tip-Top revü műsora

Amint már többször megírtuk, a városban szereplő Tip-Top revü eddigi őszi műsorával is hatalmas sikert aratott. Állandó telt ház volt a fokmérője sikerüknek. Most búcsuzól két pompás műsorszámmal lepte meg közönségét Göndör igazgató. Az egyik kiegészítője egy már régebbi műsorszámnak, a cow-boy paródiának. A „4 Hopy-Kiowa” indiánjai káprázatos ügyességgel dobják a lasszót. A közönség sokat tapsol nekik.

Ami a második meglepetést illeti, nehezen találunk szavakat, hogy kellő módon eseteljük azt az érzést, amit a „4 Therone” társaság váltott ki belőlünk dermesztő s hajmeresztő produkciójával. Ezek a kiváló s Magyarországon még csak a budapesti Fényes cirkusban szerepeltetett artisták kerékpárral bukfenelnek, böhöcködnak, tornáznak, táncolnak, magaeugrást és különféle mutatványokat végeznek, miközben körbe-körbe haladnak pompás géppjekkel a színpadon. Annnyira megdermeszt a nézőben a vért ez a sok mutatvány, hogy amikor aztán meghajolnak számaik végén a hálás közönség előtt, kitérő tapsorkán köszöni hosszú percekig tüntetett műsoruk befejezése ellen.

Most már az a helyzet, hogy akik látják a Tip-Top őszi műsorát, kizárólag csak a két új szám kedvéért estéről estére újra megnézik. Mi is önzetlenül ajánljuk ezt a műsort mindenkinél mert kevés ilyen valóban művészi látunk eddig Nagyváradon.

30 kilométeres körzetben vásárolható burgonya

A 108.700—1943. K. M. és a 110.400—1942. K. M. számú rendelkezlet alapján újból felhívom a város közönségét, hogy az 1943—44. évi téli időszakra szükséges burgonyamennyiséget a helyi kereskedők útján biztosítsa le. Felhívom a város közönségét, hogy burgonyaszükségletét a várostól szántott 30 kilométeres körzetben a Közvetlen Hivatal által kiadandó szállítási igazolvánnyal beszerzezheti. Az így beszerzett burgonya azonban csak szekeresszállítható le. Mateoszon és vasúton nem. A gazda saját szekerevel is beszállíthatja a burgonyát.

További intézkedést egy-egy személy egyelőre maximum 50 kg. burgonyát szerezhethet, tehát például egy öt tagú család 250 kg. vásárolhat, illetőleg szerezhethet az a körvezető gazdaságokból.

Dr. Soós a. k. polgármester

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZELÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

GÖRÖG LAPOK MAGYARORSZÁGRÓL. Athen. (MTL) A görög sajtó, különösen az athéni lapok legutóbb is tanúságot tettek Magyarország iránt érzett rokonszenveükről. Szent István ünnepe alkalmával valamennyi athéni görög lap, szám szerint hét, rendkívül meleg kommentárral és feltűnő formában fejezte ki a két ország között a legrégebb időktől fennálló kapcsolatokat. A lapok külön kommentárjaikban ismételtelen leszögezik, hogy a két népet egymáshoz a legösszintébb barátság fűzte mindig és fűzi ma is. Meg vannak győződve arról, hogy Magyarország az európai kultúra védelmében a jövőben is betöltheti azt a fontos szerepet, amelyet eddig is hűségesen betöltött a multban.

Amerikai fogságba esett az „Ark Royal” elsüllyesztő német búvárnaszád-parancsnok. Liszszabon. (MTL) Washingtonból jelentik, hogy a haditengerészeti minisztérium közölte, hogy foglyul ejtették azt a német tengeralattjáró naszád parancsnokot, akit kiűntettek az Ark Royal angol repülőgéphordozó elsüllyesztéséért. *Bugzenberger* sorhajóhadnagy a mostani háború leghíresebb tengeralattjáró parancsnoka az Egyesült Államokban fogoly, mert Brazília partja mentén egy amerikai járőrgép nemrégiben elpusztította hajóját. A sorhajóhadnagyot hat német tengerésszel együtt mentették ki a tengerből.

KINEVEZÉS A NAGYVÁRADI ADÓHIVATALNAL. A MTL jelentik: A *Budapesti Közlöny* keddi száma közli a belügyminiszter rendeletét az 1943. évi XXII-ik tc. 3. §. alapján, melyszerint a belügyminiszter *Szentés Imre* elsőosztályú adótitust, nagyváradi lakost, Nagyvárad városához adóhivatali ellenőrré kinevezte.

2500 méteres filmet készítettek Boris király rivataláról és temetéséről. Szófia. (MTL) III. Boris cár halálától temetéséig eltelt 3 napról 2500 méteres filmet készítettek amely szeptember 14-től kerül bemutatásra a bolgár mozgóképszínházakban. Egy példányt németül is készítettek, ezt elküldik Németországba, ahol sokszorosítják. Innen azután egész Európában terjesztik. Így akarják biztosítani, hogy rivatalát és temetését a külföld is láthassa.

Holland, belga és francia halászhajókat támadnak a brit repülők. Berlinből jelentik: (MTL) Az Interinf jelentik: A brit repülők már hosszabb idő óta tervszerűen támadják a nyugateurópai partok mentén dolgozó holland, belga és francia halászhajókat. Szeptember hó 11-én két brit vadászpilóta a Szajna torkolatában géppuskatűzzel felgyújtott két halászhajót. Az egyik elsüllyedt, másikat pedig partra futtaták. A támadásnak nyolc halottja és nyolc súlyos sebesültje van.

MAVOSZ nyugdíjasok! Ellaróza burgonya megérkezett. Ráfizetés mázsánként 4 pengő. Kiszállítás esütörtökön MAV raktárban.

LÉGOLTALMI KÖZLEMÉNYEK. Felhívjuk a második csoportba sorolt vagyontárgyak parancsnokainak a figyelmét arra, hogy a sorolt vagyontárgyak tansegédletének 1. füzeté „Alapismeretek” és a 2. füzeté „Szakismeretek” elkészült. A tansegédletet igénylésre a Légoltalmi Liga Országos Elnöksége önköltségi áron 1.80.—ért becsátja rendelkezésre. A 2. könyv csak együtt kapható. A II. csoportba sorolt vagyontárgyak légó. személyzete kiképzésének egységessége érdekében igen kívánatos ezen tansegédletek beszerzése, melyek a vagyontárgyak parancsnokának munkáját is megkönnyítik. *Légoltalmi Liga Nagyvárad Csoportja.*

Az Erdélyi Párt hírel. Minden szerdán délután 6 órától kezdődőleg az Erdélyi Párt Saj Ferenc-u. 9. sz. alatti irodájában (Magyar Ház) dr. Varza László városi tanácsnok közigazgatási, ipari ügyekben díjmentesen felvilágosítást ad minden magyar testvérünknek. Ugyancsak minden pénteken délután 5 órától jogvédő irodánk tart ügyeletés szolgálatot. Soros ügyészsünk díjmentesen áll szintén a hozzáfordulók, de különösen a hadbavonultak hozzátartozóinak rendelkezésére.

Hosszantartó béldugulásnál egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőcsatornában felgyülemlett erjedő és rothadó anyagokat gyorsan feloldja és biztossan levezeti s így megakadályozza a vakbélgyulladás esetleges kirozódását. Kérdezze meg orvosát!

Gyujtogatás a Stockholmban tartózkodó orosz küldöttség raktárhelyiségében. Stockholmból jelentik: (MTL) Ismeretlen tettesek felgyújtották a Stockholmban tartózkodó orosz küldöttség raktárhelyeit. A tüzet idejében észrevették és sikerült elérni, hogy csak néhány helyiség rongálódott meg. A tettesek eddig nem kerültek kézre. Ugy vélik, hogy a tüzet politikai tüntetésnek szánták.

Árverési hirdetések

Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a nagyváradi forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátralék fejében lefoglalt és a városi közraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet értelmében a 67-69. §. alapján az első árverést 1943. szeptember 21. napján d. e. 11 órára, a második árverést 1943. szeptember 30. napján d. e. 11 órára, a városi raktárban ezennel kitűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
 4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.
- Nagyvárad, 1942. szeptember 10.
Földes Sándor,
 végrehajtó.

APOLLO Filmszínházban Csak 16 éven felülieknek
 Tasnády Fekete Mária, Bördy Bella,
Két leány az uccán
 Jön: A legszebb zenés film: **A király bolondja (RIGOLETTO)**

Vakmerő postarablás Stockholmban. Stockholmból jelentik: (MTL) A Német TI jelentik: Valamennyi itteni lap vasárnapi száma nagybetűs címekekkel ad hírt egy vakmerő lopásról. Egy férfi a postaigazgatóság megbízottjának adva ki magát, fényes nappal egy postautóból 280.000 koronát tartalmazó zsákot vitt el. A tolvajt eddig még nem sikerült elfogni.

Bombabiztos helyre költözött a svéd légierő parancsnoksága. Stockholmból jelentik: (MTL) A Német TI jelentik: A Dagens Nyheter jelentik, hogy a svéd légierő parancsnoksága szombaton beköltözött Stockholm Gaerdet nevű városrészében épült új székhelyére. A több millió korona költséggel készült épületnek szinte földalatti város jellegű óvóhelyek vannak.

Ipartestületi hírek

Felkérjük a Faipari szakosztály géptulajdonos tagjait, hogy a közellátásügyi miniszternek a gépbér rögzített árának ismertetése céljából, 1943. szeptember hó 17-én este 6 órakor az ipartestület vadásztermében ismertető előadást tart az elnökség, melyre pontos megjelenésüket kérjük. Elnökség.

Felhívás az iparosokhoz! A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tájékoztató füzetet adott ki az 1943. július 1. óta érvényes új munkabér rendezéséről. Ajánljuk az iparosok figyelmébe ezt az értékes magyarázatokat tartalmazó füzetet. Kapható az Ipartestületnél 60 fillérért a hivatalos órák alatt.

Az Ipartestület Faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy a szeptember havi szegjegyekért és vashuzaljegyekért 1943. szeptember 13-tól 18a déli 1 óráig jelentkezzenek a szakosztály irodájában a hivatalos órák alatt. Elnökség.

Megalakult az új bolgár kormány

Szófia. (MTL): A szófiai rádió kedden 10 órakor bejelentette, hogy a kormányzótanács aláírta az új kormány kinevezéséről szóló rendeletet. Az új bolgár kormányt Bozsilov, az eddigi pénzügyminiszter alakította meg. A Filov-kormányból a közoktatásügyi, közmuvelődési és igazságügyi miniszter tartotta meg tárcáját. Miniszterelnök és pénzügyminiszter Bozsilov, külügyminiszter Kirov, Bulgária eddigi ankarai követe, hadügyminiszter pedig Ruszev altábornagy lett.

MŰTÉTET HAJTOTTAK VÉGRE TASNÁDY NAGY ANDRÁSON. A Magyar Távirati Iroda jelentik: *Tasnády Nagy András*on, a képviselőház elnökén hétfőn délután a Pázmány Péter Tudományegyetemen orv. és gégegyógyászati arcüreggyulladás miatt sürgős műtétet hajtottak végre. A műtét nem volt ugyan veszélyes, a betegnek mégis teljes nyugalomra van szüksége és ennek következtében három-négy napig látogatást sem fogadhat.

Kik nyerték a sorsjegyen? Az Országos sorsjáték mai húzásán 10.000 pengőt nyert 91.824. 92.128. négyezer pengőt 4192. 70.864. háromezer pengőt 12.881. 18.528. kétezer pengőt a 40.290 számú sorsjegy. (Felelősség nélkül.)

Folyóirat-szemle

A KISEBBSÉGI KÖRLEVÉL szeptemberi száma a következő értekezéseket tartalmazza: dr. Barabás Endre: A magyar iskolai helyzet Romániában. 1918-1940. Rácz József: A legújabb ruszin irodalom. Boda István: Nemzeti- és lelki típusok vizsgálatának módszerei. Sipos: Magyar élet a határokon túl. A Figyelő pedig ismertetést közöl a magyarországi nemzetiségi középiskolákról.

A MAGYAR VÖRÖSKERESZT legújabb száma több érdekes cikket közöl a Vöröskereszt munkájáról, ismerteti, mit áldoztak a világ népei a Vöröskereszt háborús munkájának támogatására, külön értekezik a magyar ifjusági Vöröskeresztről.

A SZEBB JÖVŐT c. leventenújság szeptemberi második száma beszámoló a leventék balatonai sporthetéről, a bolgár testvérnép nagy gyászáról, több értékes elbeszélést és közhasznú utasítást tartalmaz.

ORVLÖVÉSZHABORU A BALKÁNON címmel összefoglaló cikket közöl a „Magyar Katonaujság” legújabb száma az immár második éve folyó partizánháború keletkezéséről, a két egyenlő is harcban álló felkelők szervezeteiről, valamint a megszállt erők nagy munkájáról. Ezenkívül visszapiillantást közöl a háború ötödik évének küszöbén, a „Honvéd Helyreállító Intézet” munkájáról és a háborús Athénról. Külön említést érdemel a „Svéd harcosok II. Rákóczi Ferenc seregében” című kis tanulmány, amely rávilágít a svéd-magyar baráti kapcsolatok történelmi és katonai hátterére. A tizenkétoldalas, képes mellékletes „Magyar Katonaujság” gazdag szöveg és képanyaggal kapható mindenütt; ára 10 fillér.

Kéziratokban a szerkesztésben kérjük a **MAGYAR LAPOK** at.

A vács egy heti népmozgalma

SZÜLETÉSEK:

Varga Gáspár kovácssegéd fia Miklós, Szélig Ferenc városi számtalosi leánya Anna, Keceli Sándro honvéd-törzsörmester leánya Mária, Bécsy Sándor László közszéki tisztviselő leánya Margit, Mogyorósi Árpád napszámos leánya Katalin, Dunsora Gábor napszámos leánya Margit, Nagy József városi adóhiv. becsüs fia Antal, Schmidt József fodrászsegéd fia József, Duró Gyula MÁV segédkezelő fia István, Póka István postaaltiszt leánya Petronella, Krupka Károly E. M. G. E. tisztviselő leánya Éva, Szentés Alajos szobafestősegéd leánya Anikó, Breckner Vilmos kárpitos leánya Éva, Szabó Viktor villamos kalauz fia István, Bognár Ferenc ékszerészsegéd fia Ferenc, Mandel Izrael napszámos fia István, Nagy István cipészsegéd fia Béla, Görgényi István gyárímunkás fia Ernő Imre Károly cipészsegéd fia Géza, Ferenc, Benkő Vilbald sütőmester fia Ferenc Onye József asztalosmester leánya Olga Nagy András kertészsegéd leánya Irén, Barabás Sándor MÁV géplakatos fia József, Kropp Márton napszámos fia János, Tamás István MÁV kertész leánya Margit, Molnár János asztalosmester leánya Valéria, Orosz Lőrinc földműves fia András, Gordán Tivadar földműves fia György, Mináricsik János gazd. kocsis fia János, Dobrai István kisbirtokos leánya Erzsébet, Hegyesi Károly vezető jegyző leánya Zsuzsanna, Varga Mihály faesztorgályos segéd leánya Éva, Váradi Sándor napszámos fia István, Szentmiklóssy Zoltán áll. tanító leánya Irén, Lempenger János gyárímunkás leánya Gyöngyi, Jámbor Ferenc tanító fia Csaba, Magyarai Sándor ref. lelkész fia László, Weisz Arnold napszámos fia György, Tóth Imre MÁV fékező leánya Mária, Balogh László m. kir. h. törzsörmester leánya Aranka, Eszenyei Gyula lelkész leánya Zsuzsanna, Vónya Vince napszámos leánya Margit, Egri Ferenc napszámos fia Ferenc, Bede Károly napszámos leánya Erzsébet, Simon József földműves leánya Ildikó, Martinecz István itélőtáblai irodatiszt leánya Judit, Halász Péter MÁV fékező fia István, Papp László intézeti igazgató fia László, Kovács János postaaltiszt leánya Mária, Schertz Gyula műszaki tisztviselő fia István, Kovács Péter hentes és mészáros segéd fia Pál, Szabó Márton fuvaros leánya Erzsébet, Gazdag Ferenc litografus fia Sándor, Szeőke László műszaki tisztviselő leánya Irén, Lefkovits Sándor kereskedő fia Tamás, Borbíró János gépkocsivezető leánya Terézia, Szilágyi József földműves fia József, Rózsa Mihály fogházor leánya Mária, Orbán József cipészsegéd fia József, Jungel Ferenc géplakatos segéd fia Márton, Popovits Áron itélőtáblai irodatiszt fia Sándor, Rádi Lajos kötélgyártó mester fia Lajos, Mészár Lajos napszámos leánya Zsuzsanna, Cs. Kiss Lajos napszámos fia Lajos, Simon Miklós fodrászsegéd leánya Judit, Boldis János MÁV munkás leánya Margit, Arany László városi tűzoltó fia László.

HÁZASSÁGOK:

Keezenbaum Dező szőlőtermelő és Hitter Magdolna, Nagy Ferenc halkezeskedő és Orbán Sára, Jani

csék Sándor műszerészsegéd és Prudán Mária, Kósa Sándor szobafestő és mázolósegéd és Nagy Magdolna, Hadi István piaci árus és Kendi Rozália, Varga László illatszerész és hölgyfodrászsegéd és Fazekas Ida, Szeferle Pál kubikos és R. Nagy Mária, Eötvös Bertalan hentes és mérszáros és Komsa Vilma, Furka János fm. napszámos és Kun Anna, Becker Elek papírvágó segéd és Zsiga Róza, Auer György lakatossegéd és Reisz Margit, Steinberger László cipészsegéd és Ábrahám Franciska.

HALÁLOZÁSOK:

Karcis Tivadarné, Szücs Mária 41 éves, Karcis Rudolf 7 éves, Karcis Flórián 5 éves, Karcis Péter 10 éves, Karcis Mária 3 hónapos, Malek Mária 26 éves, Serbán Lázár 4 hónapos, Georgief István 24 éves, özv. Farkas Jánosné Puskás Julianna 80 éves, Horni Pálné Adamecz Katalin 31

éves, Popa István 4 hónapos, özv. Brückner Hugoné Gottlieb Emma 49 éves, Nagy Jánosné Lónyai Julianna 29 éves, Lőh Nánán 53 éves, özv. Weisz Jakabné Kraft Regina 56 éves, Smajovics Magdolna 12 napos, özv. Tóth Józsefné, Bodnár Erzsébet 84 éves, Vincze Imre 11 hónapos, özv. Mihályi Andrásné Nagy Ilona 43 éves, Fazekas Teréz 35 éves, Szabó Jánosné Klein Hermína 23 éves, Bisztra Anna 15 éves, özv. Deutsch Jenőné Groszmann Lenke 60 éves, Rátonyi József 29 éves, Lakatos Imre 28 éves, Róth Simonné Grünbaum Gizella 70 éves, Sella Ernő 5 hónapos, Lucskai Gyula 56 éves, László Vilmos 83 éves, Szántó Sándor 47 éves, Titi Margit 32 éves, Lefkovics Tamás 3 hónapos, Halpert Dávid 33 éves, Kovács Józsefné Szőnyi Borbála 82 éves, Ökrös István 12 éves, Pintér Géza 1 hónapos.

SPORT

Két bajnokságot nyertek a váradi atléták a kolozsvári versenyeken

Vasárnap Kolozsváron került lebonyolításra Délekelet kerület ifjúsági bajnokságai és a kerületi női bajnokságok, ahol a Nagyvárad SE és NAC atlétái, illetve atlétái női képviselték a nagyváradi atlétikát tejes sikerrel.

A NAC ifjúsági atlétái közül 6-an vettek részt és közülük Kerekes Ritter, Kirschner és Gag igen szépen szerepeltek annak ellenére, hogy ezek inkább csak tanulás miatt vettek részt a versenyen.

Eredmények:

100 m.: 1. Fojovics KAC 11.4. 2. Kopesa KAC és Kovács NSE 11.5. 200 m.: 1. Kovács Nagyvárad SE 23.5. 2. Kopesa KAC. 4. Ritter NAC. 400 m.: 1. Kovács NSE 23.2. 2. Kopesa KAC 54.1. 4. Balogh NAC. 800 m.: 1. Szekernyész KAC 2.06.8 2. Kovács NSE 4. Kirschner NAC. Magasugrás: 1. Halmágyi KAC. 2

Nagy KAC. 3. Kerekes NAC. mindhárman 155 cm.-t ugrottak.

Női számok:

Magasugrás: 1. Oláh Irma 140 cm. 2. Gál Ica KAC 125 cm. 3. Oláh Ida NSE 125 cm.

Távolugrás: 1. Oláh Irma NSE 4.44. 2. Nagy Mária KAC. 3. Oláh Ida 4.14.

Súlylökés: 1. Oláh Irma NSE 9.02. 2. Keresztesi KAC 9.- 3. Farkas Magda NSE.

Női diszkosz: 1. Keresztesi KAC 25.10. 2. Farkas Magda NSE 24.85. 3. Oláh Irma NSE 23.96.

80 m. gátfutás: 1. Gál Ica KAC 15 mp. 2. Oláh Ida NSE 18 mp.

100 m. női: 1. Nagy Ilona KAC 14.3. 2. Oláh Irma 14.5.

Gerelyvetés: 1. Keresztesi KAC 28 m 2. Oláh Ida NSE 22.60. 3. Oláh Irma NSE.

MI UJSÁG A PIACON?

Tovább tart a gyümölcs- és zöldség felétek nagy felhozatala

(Nagyvárad.) Hétfőn országos nagyvásár napja volt Nagyváradnak, mely összecsett a szokásos hetipiacek napjával. Valószínűleg emiatt történt, hogy a felhozatal zöldség és gyümölcsfelétekben az eddiginél is nagyobb volt. Arak változatlanok maradtak és a következőképpen alakultak:

Gyümölcsfelétek: Nagy felhozatal. 1 kg. alma 1.40-1.80. 1 kg. citrom 8 pengő. 1 kg. szilva 0.80. 1 kg. körte 1.50-2.-, 1 kg. szőlő 1.60-2.-, 1 kg. görög dinnye 0.50-60. 1 kg. sárga dinnye 0.60-70.

Zöldségfelétek: Nagy felhozatal: 1 kg. paradicsom 0.50-60. 1 kg. bogyó 0.24. fokhagyma 0.60. 1 darab zöldpaprika 0.4-8. 1 drb uborka 0.8-10 fill. 1 kg. burgonya 0.32-36. 1 kg. borsó száraz 0.58. 1 csom. répa 0.20-30. 1 drb káposzta 0.60-80. 1 drb vörös káposzta 0.6-80. 1 kg. tök 0.20-30. 1 csom. cékla 0.20-1 kg. petrezselyem 0.40. 1 drb vöröshagyma 0.16-18. 1 drb torma 0.20-30. 1

kg. spenót 0.60-80. 1 drb vinya 0.40. 50. kárfiol 0.60-80.

Élő-állatok: Közepes felhozatal. 1 drb. szarvasmarha 800-1200. 1 drb fejős tehén 1600-2000. 1 drb szopós borjú kg. 2.10. 1 drb igazlő 600-800. 1 drb parádéslo 1600-2000 pengő.

Kenyér: 1 kg. egységes 0.58

Szárnycsok: Felhozatal gyenge: 1. o. csirke kg. 4.10-5.-. bizott liba kg. 4.80. tyúk kg. 4.70. 1 drb tojás 22. kg.-ja 4.20-4.50.

Hal-félék: 1 kg. sulyu ponty 4.5 5.60. 1 kg. csuka 6.-. 1 kg. apróhal 4.50-5.50 pengő.

Tej-termékek: Gyenge felhozatal 1 liter tej 0.52. 1 kg. vaj 9.20-10.20 1 kg. jurturó 5.80. 1 kg. tehénturó 1.75 1 kg. tejjel 2.-2.20. 1 kg. sajt, juh 4.20.

Hús-árak: 1 kg. marhalus 5.10 1 kg. disznóhús 5.-. 1 kg. nyenyékmarha 5.40. 1 kg. juhús 4.50. 1 kg. birkanyus 5.10. 1 kg. bivalyus 4.70. 1 kg. tepertő 5.60. 1 kg. lóhús 1.40.

Öngóllal vesztett a NMK-Törekvés Szatmáron

A nagyváradi csapat a következő összeállításban szerepelt: Nagy L. - Pintye, Brindás - Bakucz, Rocsk, Boca - Román Szilágyi, Nagy. Papp, Turku.

Az első gólt a 10. percben Nagy érte el, ezt 11-esből egyenlítette a szatmári csapat. A második félidőben nem tud envényesíteni egy 11-eset a NMK-Törekvés, ez fellekesíti az ellenfelet, hamarosan gólt érnek el, amit növel Brindás öngólja. Az utolsó percekben Papp 20 méteres szabadrúgásból szépít és ezzel beállítja a végeredményt.

A mérkőzést a váradi csapatoknak gólokkel kellett volna megnyerniök. *NAC III-Szalontai Bocskai 4:1 (2:2).*

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Ladák eladók „Turul” Szövöde, Arpad vezér-ut 47. 701

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindenféle férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Évi 70-100 ezer pengős tisztá jövedelmű üzlethez keresek keresztény tőkés társat, esetleg közreműködőt 80-100 ezer pengővel, Cim a kiadóban. 703

Kölcsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen „Hitelszövekezetnél”, Bethlen István-u. 6. kapható. 603

Állást nyec

Étkezdőbe 15-re középkor bejárónó felvétetik. Jelentkezni lehet délelőti 7-11-ig, délután 2-4-ig Pável-u. 8. 609

Állást keces

Házmasternek ajánkozik fiatal csalados ácsiparos, Szent László gimnáziumnál (Bocskay-u. 5.) Stokker Andras 607

Ingatlan

Eladó több bekoltozhető magánház, berház és üzletház, telkek, szőlők. Tatyne, Szilágyi-u. 12. 493

Oktatás

Középiskolai vizsgákra előkészíték gyakorlattal. Szarvasvezky-u. 42. Ertekezni 1-3 között. 702

Gimnázistákat nagy gyakorlattal rendelkező középiskolai (anar szeptember és október hónapokban a következő iskolákra felelősséggel előkészít Cim a kiadóhivatalban. 615

Elveszett

Elveszett 4 darab aktia Borsosvezky Andor, Maar Albert, Toth Kovács István és Tenkó István névre szóló. Megtaláló jutalom ellenében adja le Szaniszló-u. 15. alá Birohoz. 700

Elveszett 2 kulcs karikán vasárnap este a főtcaán. Megtaláló jutalom ellenében adja le az anyakönyvi hivatalban. 608

KIADÓTULAJDONOS:

SVENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.

A szerkesztési felel. : Budapesti felel. :
Dr. Pál Árpád Dr. Virág Jeromos
főszerk. : Szent László-nyomda R. T. igazg. éja

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám